

Vrijwilligers in soorten en maten

Maak kennis met 4 types

Binnen de driedeling van episodische, traditionele en geleide vrijwilliger kunnen we weer onderscheid maken tussen vrijwilligers op basis van hun motieven. Door de motieven van een vrijwilliger goed in kaart te brengen, kunt u een optimale match met uw organisatie maken en behouden, en vrijwilligers bijvoorbeeld ook gepaste waardering geven. In deze folder maakt u kennis met vier types, elk met hun eigen motieven.

Type 1: de carrièregerichte vrijwilliger

Zoals we eerder zagen is er met de episodische vrijwilliger een vrijwilliger bijgekomen die weet wat hij wil en daardoor zoekt naar vrijwilligerswerk dat aansluit bij de eigen agenda. Steeds meer vrijwilligers doen tussen opleiding en baan vrijwilligerswerk dat in het verlengde ligt van hun professionele ambities. Ze gebruiken het vrijwilligerswerk dus om meer kans te maken op een baan, competenties te ontwikkelen, te kunnen netwerken en dergelijke. Dus ook voor mensen die werken, maar graag van richting veranderen kan vrijwilligerswerk de mogelijkheid bieden nieuwe ervaringen op te doen. Besef wel dat dit type vrijwilliger vaak geen vrijwilliger meer is als hij een baan heeft gevonden of, in het beste geval, binnen uw organisatie heeft kunnen doorstromen naar een baan. Zicht krijgen op het motief van de vrijwilliger kan dus ook een handige tool zijn om vrijwilligers aan te trekken voor functies die in de toekomst open komen te staan. Daarmee heeft u al zicht op de capaciteiten van de persoon in kwestie en kunt u intern tussen de vrijwilligers naar een nieuwe professional zoeken.

VOORBEELD

Na enkele jaren gewerkt te hebben als begeleider van gehandicapten wil Jan graag iets nieuws. Hij gaat als ondersteuner van de professional aan de slag bij een stichting die dakloze jongeren opvangt. Door cursussen te volgen, hem aangeboden als blijk van waardering, krijgt Jan steeds meer greep op het werken met deze doelgroep. Als de begeleider die hij ondersteunt met pensioen gaat vraagt men aan Jan of hij de baan niet hebben wil. Jan heeft zichzelf via zijn vrijwilligerswerk een nieuwe professionele richting ingestuurd. De organisatie moet op zoek naar een nieuwe vrijwilliger, maar heeft er wel met enige zekerheid een toegewijde professional bij die het huis al kent.

ONDERDEEL VAN
www.pep-eboek.nl,
de praktische gids voor
organisaties die met
vrijwilligers werken

UITGEGEVEN DOOR
PEP Den Haag
www.pepdenhaag.nl
070-302 44 44

Type 2: de helpende vrijwilliger

Een tweede type is de helpende vrijwilliger. Dit is iemand die graag helpt aan het verwezenlijken van een doel, maar daar voor zichzelf geen bepaald doel mee heeft. Hij wil gewoon helpen en vindt het leuk dat als er bijvoorbeeld een technisch probleem is binnen uw organisatie hij gebeld wordt en u uit de nood kan helpen. Hij wil zich dus misschien niet structureel inzetten voor uw organisatie, want daarvoor heeft hij het te druk in zijn dagelijkse bestaan. Maar als de nood het hoogst is helpt hij u eruit. Het is altijd handig om zo iemand in de organisatie te hebben. Maar vraag er niet te veel van! Hij wil helpen, niet per definitie structureel bijdragen.

VOORBEELD

Pieter werkt als zelfstandig technicus en heeft het daar best druk mee. Zijn kind is lid van een voetbalvereniging en Pieter vindt het jammer dat hij niet zoals andere ouders elke zaterdag mee kan naar de wedstrijden. Om dit te compenseren kan men hem bij de voetbalclub altijd bellen als er zich een technisch probleem voordoet. Hij is dan wel niet steeds aanwezig, maar een kapotte lamp of de grasmaaier die het niet meer doet: bel Pieter en hij weet raad!

Type 3: de socialiserende vrijwilliger

Eenzaamheid wordt de ziekte van de toekomst. Vrijwilligerswerk kan hier soelaas bieden. Maar ook de mobiliteit van mensen is toegenomen. Vrijwilligerswerk kan dan een perfect middel zijn om in een relatief kort tijdsbestek andere mensen te ontmoeten en een sociaal leven op te bouwen in een nieuwe woonplaats. De socialiserende vrijwilliger is dan ook een vrijwilliger die graag mensen wil ontmoeten. Plaats deze vrijwilliger dus niet alleen op een kantoor of zet hem niet bij een doelgroep waar persoonlijke contacten niet mogelijk zijn. Deze vrijwilliger heeft behoefte aan een warm team, menselijke contacten en een babbeltje van tijd tot tijd. Houd hier rekening mee of u bent hem snel weer kwijt!

VOORBEELDEN

Anita is net verhuisd van Den Haag naar Utrecht. Om mensen te leren kennen besluit zij in haar nieuwe woonwijk aan de slag te gaan bij het buurtinterventieteam. Hierdoor draagt zij niet alleen bij aan de veiligheid in de wijk, maar leert ze ook mensen kennen uit dezelfde wijk. Na slechts een halfjaar heeft Anita al aardig wat vrienden gemaakt en wordt ze wel eens uitgenodigd voor een barbecue.

John is met pensioen en zijn vrouw is spijtig genoeg komen te overlijden. Hij besluit aan de slag te gaan bij een zorginstelling als begeleider bij de dagbesteding. John zet er koffie en kan er praatjes maken met bewoners die niet zoveel ouder zijn dan hijzelf. Jan voelt zich niet eenzaam en verwerkt zo het overlijden van zijn vrouw beter.

Type 4: de ideologische/spirituele vrijwilliger

Sommige vrijwilligers gaan aan de slag omwille van een bepaalde ideologie. Ze willen helpen aan een betere wereld en zetten zich hiervoor ten volle in. Denk hierbij aan mensen die duurzaamheid willen promoten of klimaatopwarming willen tegengaan of actiegroepen tegen de kap van een bos in de stad. Ook binnen kerken zijn best veel door idealen gedreven mensen actief. Zij zien zichzelf vaak niet als vrijwilliger, maar vertegenwoordigen hun opvattingen via de praktisering van hun geloof of ideologie. Voor hen is het werken aan een hoger doel de grootste beloning op zich.

Vrijwilligerswerk krijgt zo de vorm van zingeving. Voor deze vrijwilligers is het dan ook van groot belang dat de organisatie zich ten volle blijft inzetten voor hun doelen, of deze nu ideologisch of spiritueel van aard zijn. Het is van heel groot belang niet af te wijken van hetgeen waar men voor staat!

VOORBEELD

Rita gelooft niet in kansloze mensen, maar wel in hopeloze structuren. Daarom sluit zij zich aan bij een organisatie die gratis dagbesteding voor kansarme kinderen organiseert. Rita gaat iedere zaterdag mee naar speelpleinen en houdt daar een heel goed gevoel van over. Een kind zien dat een geweldige tijd heeft vindt zij de grootste beloning op zich. Ze heeft dit als kind zelf nooit gekend en wil zo bijdragen aan een ander soort jeugd dan zij zelf heeft gehad.

Als we de categorieën en types bijeenbrengen in een model, kunt u zien dat ze nauw met elkaar verbonden zijn. Een carrièregerichte vrijwilliger heeft bijvoorbeeld een duidelijk doel voor ogen met vrijwilligerswerk. Wanneer hij of zij een baan vindt, zal deze vrijwilliger waarschijnlijk stoppen met het vrijwilligerswerk. Dit is dus een episodische vrijwilliger, want hij of zij blijft tot de vervulling van de persoonlijke doelstelling, namelijk het vinden van een baan.

Hier is niets mis mee, zolang u zich daar maar van bewust bent. Als u weet dat Frank veel kennis heeft van computers en zich bij uw organisatie aansluit om ervaring op te doen, kunt u toch gewoon van tevoren afspreken dat hij een programma ontwikkelt dat u ook kunt gebruiken nadat hij vertrokken is. Verwacht alleen niet dat Frank dit programma eeuwig gaat onderhouden. Daar kunt u het best iemand anders voor zoeken.